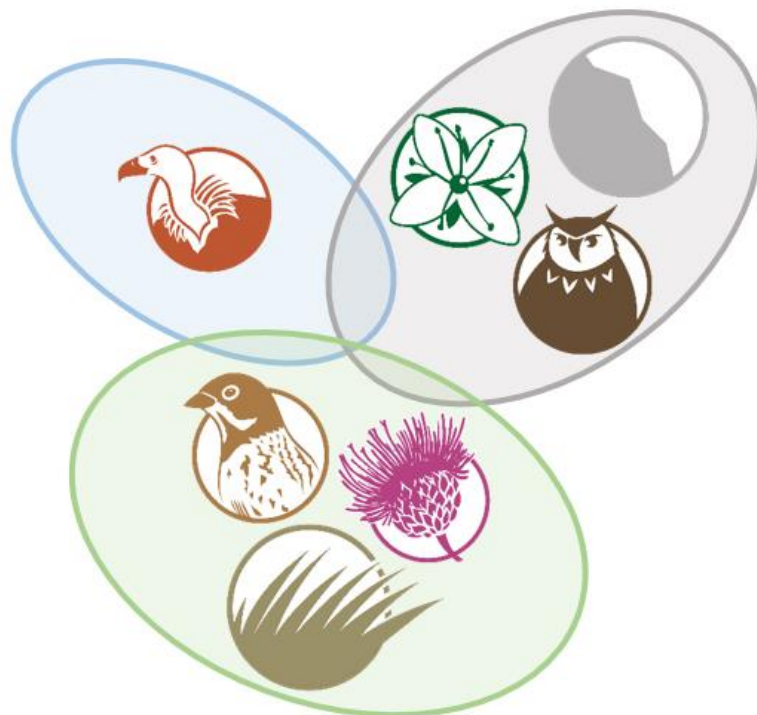

LIKE

Living
on the
Karst
Edge

Edukativni program

PRIRODA 2000

Autorski tim:

dr. sc. Ana Barešić, Prirodoslovni muzej Rijeka, kustosica botaničarka (idejni koncept i sadržaj)

Anita Hodak, prof. lik. kulture, Prirodoslovni muzej Rijeka, muzejska pedagoginja

dr. sc. Željka Modrić Surina, Prirodoslovni muzej Rijeka, viša kustosica botaničarka, ravnateljica

Suradnici za stručni dio:

dr. sc. Matej Varga, mag. ing. geod. et geoinf. (područje Natura 2000)

dr. sc. Primož Kmecl, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

(vrtna strnadica)

Slavko Brana, dipl. ing. šum., JU Natura Histrica (nerazgranjeni srpac)

Luka Meštrović, mag.geogr., JU Natura Histrica (suhi krški travnjaci)

dr. sc. Boštjan Surina, izv. prof., kustos botaničar, PMR (Tommasinijeva merinka)

dr. sc. Tomaž Mihelič, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

(velika ušara)

Vedran Lucić, dipl. ing. biologije, udruga BIOM (bjeloglavi sup)

Ovaj materijal nastao je uz financijsku podršku Europske unije, u okviru projekta „LIKE - *Living on the Karst Edge*“, koji se provodi u sklopu programa suradnje INTERREG V-A Slovenija - Hrvatska 2014.-2020.

Za sadržaj su odgovorni isključivo autorski i stručni tim i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije.

dr. sc. Ana Barešić

Budi zaštitnik prirode 2 (ljudska djelatnost) – zašto je priroda ugrožena? (5. radionica)

Osnovna tema:

Ugrožavanje prirode od strane ljudskih djelatnosti.

Ljudska djelatnost ponekad djeluje pogubno na prirodu i okoliš. Zbog toga postoje razni propisi kao i pravila ponašanja u prirodi namijenjena njenom očuvanju i smanjivanju štetnih utjecaja ljudskih aktivnosti. Kroz radionicu pobliže pojašniti njihovu ulogu kao i kako se ponašati u prirodi da bismo je i zaštitili.

Ključne informacije za prenijeti:

- ✓ prirodu trebamo čuvati, bez nje čovjek ne može opstati

Predstavljanje teme:

Pitanja za razgovor/raspravu (primjer! – pitanja uvijek prilagođavamo situaciji i grupi!):

- ? Kako biste rekli što je to priroda? Zašto je važno štititi prirodu, biljke i životinje?
- ? Kako sve štitimo prirodu, biljke i životinje? Kako ih vi štitite?

Tijek radionice (preporuka):

Predškolski uzrast (3-6 godina) i djeca s teškoćama u razvoju (ukupno trajanje 45 do 60 minuta):

Aktivnost	Kratki opis:	Okvirno trajanje (preporuka):
Upoznavanje	Radionica započinje upoznavanjem tijekom kojeg se predstave svi sudionici. Sudionicima se podijele kartice s imenima koje si uz pomoć voditeljice pričvrste na odjeću. Pri predstavljanju sudionici odgovore i koja je njihova najdraža biljka, životinja ili mjesto u prirodi.	10 minuta
Predstavljanje teme (prezentacija i pitanja za razgovor i raspravu)	Voditeljica potom predstavlja temu (naslov i kratak sadržaj) te započinje razgovor sa sudionicima kako bi procijenila nivo znanja i daljnji tijek radionice. Trajanje ovog dijela ovisi o grupi. Potom kroz prezentaciju i razgovor dublje predstavlja temu. Vidi <i>Pitanja za razgovor/raspravu</i> .	10 – 15 minuta
Igra (igra pamćenja)	Sudionici će igrati igru pamćenja pomoću sličica vezanih uz ljudsku djelatnost i NATURA 2000 područje, te ostala zaštićena područja.	15 – 25 minuta
Procjena	Kratki razgovor o radionici, povratne informacije od sudionika i na kraju pospremanje prostora i korištenih stvari.	10 minuta
Ukupno trajanje:		45 – 60 minuta

Osnovnoškolski uzrast (1.-4. razred) (ukupno trajanje do 90 minuta):

Aktivnost	Kratki opis:	Okvirno trajanje (preporuka):
Upoznavanje	Radionica započinje upoznavanjem tijekom kojeg se predstave svi sudionici, podijele im se kartice na koje napišu svoje ime te ih pričvrste na odjeću.	10 minuta
Predstavljanje teme (prezentacija i pitanja za razgovor i raspravu)	Voditeljica potom predstavlja temu (naslov i kratak sadržaj) te započinje razgovor sa sudionicima kako bi procijenila nivo znanja i daljnji tijek radionice. Trajanje ovog dijela ovisi o grupi. Potom kroz prezentaciju i razgovor dublje predstavlja temu. Vidi <i>Pitanja za razgovor/raspravu</i> .	15 - 25 minuta
Igra (ploča) „Čovječe ne gazi me!“	Sudionici će igrati prigodnu igru s pojmovima i vrstama vezanim uz projektno područje i problematiku. Cilj igre je prvi doći na cilj.	35 - 45 minuta
Procjena	Završne napomene i završetak radionice, kratki razgovor o radionici, pružanje povratnih informacija od sudionika i na kraju pospremanje prostora i korištenih stvari.	10 minuta
Ukupno trajanje:		70 - 90 minuta

Osnovnoškolski uzrast (5.-8. razred) (ukupno trajanje do 90 minuta):

Aktivnost	Kratki opis:	Okvirno trajanje (preporuka):
Upoznavanje	Radionica započinje upoznavanjem tijekom kojeg se predstave svi sudionici, podijele im se kartice na koje napišu vlastito ime te ih pričvrste na odjeću.	10 minuta
Predstavljanje teme (prezentacija i pitanja za razgovor i raspravu)	Voditeljica potom predstavlja temu (naslov i kratak sadržaj) te započinje razgovor sa sudionicima kako bi procijenila nivo znanja i daljnji tijek radionice. Trajanje ovog dijela ovisi o grupi. Potom kroz prezentaciju i razgovor dublje predstavlja temu. Vidi <i>Pitanja za razgovor/raspravu</i> .	20 - 30 minuta
Igra (hotel) „I kukci trebaju hotel!“	Sudionici će izraditi hotel za kukce prema uputama i uz pomoć voditelja.	35 - 40 minuta
Procjena	Završne napomene i završetak radionice, kratki razgovor o radionici, pružanje povratnih informacija od sudionika i na kraju pospremanje prostora i korištenih stvari.	10 minuta
Ukupno trajanje:		75 - 90 minuta

Opis igara/aktivnosti:

1. „I kukci trebaju hotel!“

Kukci su jedan od najvažnijih čimbenika u očuvanju prirodne ravnoteže na livadama i šumama, kao i poljima i u našim vrtovima. Pomažu biljkama u oprašivanju i stvaranju plodova, a služe i kao hrana pticama. Zimi se sklanjaju u skrovišta kako bi preživjeli. U tu svrhu kukcima ćemo izgraditi hotel u kojem će mirno preživjeti sve zimske nedaće. Sve što nam je potrebno je malo spretnosti i nešto materijala i alata, a vratit će nam se višestruko kroz ljepši i bogatiji vrt (kao i ekosustav u kojem živimo). Ovim potezom ćemo povećati i brojnost kukaca u našem vrtu ili drugom staništu gdje ćemo postaviti hotel, a sebi ćemo omogućiti lakše upoznavanje s ovim čudesnim stvorenjima!

Ukratko: Napraviti mali hotel za kukce koji će učesnici moći ponijeti sa sobom i postaviti na prikladna mjesta u svom okruženju.

Pojmovi: oprašivanje, kukci, solitarne pčele

Materijal: bambusovi štapovi različitih promjera, špaga, drvena kutija, drvene daščice, cigle s rupama, drvene treščice, grane različitih promjera, svrdla različitih promjera (ili bušilica), čekić, čavli

Izvedba:

Uz pomoć odraslih napravite jednostavnu policu s krovom u koju ćete potom stavljati ostale odjeljke. Ručnim svrdlima (ili neka voditelj to učini električnom bušilicom) izbušite rupe različitih promjera na pripremljenim granama. Bambusove štapiće povežite zajedno pomoću špaga u svežnjeve različitih promjera. U svakom svežnju koristite bambusove štapove različitih promjera. Pripremljene grane i odjeljke od bambusovih štapića posložite na policu i dodatno učvrstite. Sklonište ostavite na miru oko tjedan do dva dana a nakon toga promotrite tko se od kukaca doselio i kamo.

Primjerci različitih inačica hotela za kukce (fotografije preuzete s interneta).

2. „Čovječe ne gazi me!“

Ljudska djelatnost ponekad djeluje pogubno na prirodu i okoliš, zbog čega postoje propisi i pravila ponašanja u prirodi namijenjena njenom očuvanju i smanjivanju ljudskog utjecaja na nju. Kroz ovu igru lakše ćemo usvojiti neka od pravila potrebnih za zaštitu vrsta na području krškog ruba, kao i pobliže upoznati što ih zapravo ugrožava. Ujedno ćemo naučiti kako se ponašati u prirodi da bismo je i zaštitili. Zaigramo igru i pripazimo da nekoga ne pogazimo!

Ukratko: Igra s kockicama i poljima, u kojoj različita polja imaju značenja vezana uz zaštitu prirode i problematiku projekta LIKE.

Pojmovi: zaštita prirode

Materijal: ploča s igrom, čunjići za igru, kockice za igru

Izvedba:

Igra se bacanjem kockice i pomicanjem čunjića po ploči za dobiven broj. Ovisno na koje polje se stane, slijede se upute s polja. Pobjednik je onaj tko prvi stigne na cilj. Tijekom pomicanja sudionici mogu pozitivno ili negativno utjecati na prirodu, te se slijedom toga pomaknuti za dodatna polja unaprijed ili unazad, ovisno o utjecaju. Pravila su priložena uz samu igru.

Završna riječ

Dragi korisnici,

nadamo se da će Vam ovaj edukativni program pomoći u osmišljavanju radionica ili aktivnosti vezanih uz zaštitu prirode te da ćete iz njega uspjeti naučiti i ponešo o vrstama koje su bile proučavane u sklopu projekta LIKE. Zamišljen je kao početno mjesto gdje možete dobiti osnovne spoznaje upravo o tim vrstama, poteškoćama s kojima se susrećemo u zaštiti njih samih kao i staništa na kojima žive, no ujedno nam nudi i spoznaje o tome kako im pomoći. Nadamo se da će Vam biti početno mjesto za razvijanje vlastitih edukativnih aktivnosti i prenošenja ovih spoznaja na buduće naraštaje. Ukoliko imate bilo kakva dodatna pitanja ili komentare vezane uz sam program, molimo Vas da ih uputite na adresu e-pošte ana.baresic@gmail.com.

Sretno s radionicama!